STOWARZYSZENIE GMIN I POWIATÓW MAŁOPOLSKI

z siedzibą w Krakowie
Pl. Wszystkich Św. 3/4, 31-004 Kraków
BIURO (NOWY ADRES):
ul. Mikołajska 4, 31-027 Kraków

tel.: 601 199 548; 601 303 821
e-mail: biuro@sgpm.krakow.pl; www.sgpm.krakow.pl
nr konta: KBS 30 8591 007 0020 0093 1577 0002
Regon 351011374 NIP 6761071117 KRS 0000182275

Stanowisko
Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski
w sprawie zasad wpisywania osiągnięć sportowych na świadectwo ukończenia szkoły podstawowej oraz uwzględniania ich w procesie rekrutacji do szkół ponadpodstawowych przez Kuratorium Oświaty w Krakowie

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski zwraca się do Małopolskiego Kuratora Oświaty z apelem o **uregulowanie zasad wpisywania osiągnięć sportowych na świadectwo ukończenia szkoły podstawowej oraz uwzględniania ich w procesie rekrutacji do szkół ponadpodstawowych, który związany jest z interpretacją Rozporządzenia Ministra Edukacji I Nauki z dnia 7 czerwca 2023 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków.**

Sport odgrywa fundamentalną rolę w rozwoju dzieci i młodzieży – wpływa nie tylko na zdrowie fizyczne, ale także psychiczne, społeczne i edukacyjne. Regularna aktywność poprawia koncentrację, uczy systematyczności i pracy zespołowej, a także przeciwdziała negatywnym skutkom siedzącego trybu życia. Badania wskazują, że polskie dzieci należą do najszybciej tyjących w Europie i coraz rzadziej podejmują wysiłek fizyczny. Tym bardziej konieczne jest, aby rodzice, szkoły, kuratoria i Ministerstwo Sportu, a także związki sportowe i organizacje społeczne **podejmowały działania zachęcające do uprawiania różnych dyscyplin sportowych. Jedną z takich zachęt jest możliwość uzyskania dodatkowych punktów na świadectwie za osiągnięcia sportowe.**

Nie ulega wątpliwości, że osiągnięcia sportowe zwykle wynikają z długoterminowego, systematycznego wysiłku co uczy wytrwałości w dążeniu do celu i ciągłego doskonalenia, a sukcesy sportowe przyciągają młodzież oraz inspirują innych uczniów**. System punktów sportowych jest także sposobem na wyrównywanie szans uczniów z różnych środowisk,** którzy mają uprawiają sport poza szkołą. Dlatego uważamy, że **uwzględnienie osiągnięć sportowych i przyznawanie punktów uznawanych w procesie rekrutacji do szkół ponadpodstawowych powinny być oparte na jasnych, zweryfikowanych osiągnięciach, tak aby proces tej oceny był obiektywny.**

W pełni zasadny jest postulat, aby odgórnie i to w sposób jednolity i obiektywny docenić formy aktywności sportowej uczniów co najmniej w zakresie, jaki obowiązywał do roku 2020/21.

Jednak obecnie zgodnie z § 25 ust. 8 Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 7 czerwca 2023 r. w sprawie *świadectw, dyplomów państwowych* i *innych druków, „na świadectwie* szkolnym promocyjnym i *świadectwie* ukończenia szkoły oraz w arkuszu ocen, w części „Szczególne osiągnięcia", wpisuje się:

1) uzyskane wysokie miejsca nagrodzone lub uhonorowane zwycięskim tytułem w zawodach wiedzy, zawodach artystycznych i zawodach sportowych, ***organizowanych przez kuratora oświaty albo organizowanych, co najmniej na szczeblu powiatowym, przez*** **inne** ***podmioty działające na terenie szkół;***

Zapis ten budzi uzasadnione wątpliwości, **bowiem kluczowa pozostaje kwestia interpretacji sformułowania o „zorganizowaniu"** przez kuratora oświaty lub inny podmiot działający na terenie szkół.

Na stronie Kuratorium Oświaty w Krakowie znajduje się jasny komunikat, iż *„począwszy od roku szkolnego 2021/2022 po dostosowaniu wykazu zawodów sportowych do obowiązujących przepisów prawa Małopolski Kurator Oświaty, zachowując zasadę powszechnej dostępności, wyróżnia w przedmiotowym wykazie* ***wyłącznie bezpłatne zawody organizowane przy udziale szkoły i za zgodą dyrektora szkoły, w których uczestnicy są wyłaniani na etapie szkolnym*** *na zasadach ustalonych przez organizatora zawodów lub szkołę".*
Tak przyjęta interpretacja powoduje, że *„szczególne osiągnięcia uczniów z województwa małopolskiego uzyskane w zawodach wiedzy, artystycznych i sportowych, które nie zostały ujęte w ww. zarządzeniach Małopolskiego Kuratora Oświaty,* ***nie będą brane pod uwagę*** *w postępowaniu rekrutacyjnym na rok szkolny 2025/2026, co oznacza, że nie będą podlegały przeliczaniu na punkty".*

Reasumując: za osiągnięcia sportowe i artystyczne **zdobyte najpóźniej do roku 2020/21** w Małopolsce **można było otrzymać dodatkowe punkty** na świadectwie (maksymalnie 4 jednorazowo w przypadku zawodów na szczeblu międzynarodowym, jeśli był też etap regionalny lub ogólnopolski, zaliczało się jedynie najwyższe osiągnięcie).

Niestety obecnie poza olimpiadami przedmiotowymi, konkursami kuratorium i konkursami tematycznymi, **jedyne zawody sportowe jakie podlegają zaliczeniu to te, organizowane przez Małopolski Związek Sportowy** i próżno szukać tam wielu klasycznych dyscyplin m.in. kajakarstwa czy wioślarstwa (akurat są to jedne z najstarszych dyscyplin olimpijskich, w których w tym stuleciu Polacy zdobywali medale na wszystkich igrzyskach).

Paradoksalnie zatem, w Małopolsce, **sukces odniesiony przez ucznia np. w Mistrzostwach Polski** organizowanych przez polską federację dyscypliny olimpijskiej, **nie znajdzie żadnego odzwierciedlenia w punktacji do szkoły średniej** (a np. w Łodzi da 3 pkt), w przeciwieństwie do zawodów międzyszkolnych w dość niszowej dyscyplinie, którą odgórnie narzuci Małopolski Szkolny Związek Sportowy (np. rock`n roll, speedball, szachy czy rugby).

W praktyce młodzież, zwłaszcza klas 7 i 8 (nawet ta która podejmowała dotąd aktywność fizyczną w klubach sportowych), kierując się chęcią a nawet – co pokazuje tegoroczny nabór do szkół ponadpodstawowych - wręcz koniecznością zdobycia dodatkowych punktów na świadectwie ukończenia szkoły, skupia się przez kilka tygodni czy miesięcy na przygotowaniach do rozmaitych konkursów kuratoryjnych, często **kosztem dotychczasowych zajęć sportowych**. W efekcie czasem nawet kilka lat sportowych treningów zostaje zaprzepaszczonych z uwagi na skupienie się przez uczniów wyłącznie na konkursach wiedzy (i to często wiedzy z bardzo wąskiej dziedziny).

Co interesujące, **nadal na poziomie województw są regulacje, gdzie kuratoria oświaty premiują osiągnięcia sportowe** na poziomie porównywalnym z artystycznymi i konkursami wiedzy. Przykładowo w Łodzi uwzględniane są zawody sportowe organizowane przez:

a) światowe i europejskie federacje sportowe
b) **polskie związki sportowe,** interdyscyplinarne stowarzyszenia kultury fizycznej
c) wojewódzkie interdyscyplinarne stowarzyszenia kultury fizycznej, Szkolny Związek Sportowy, Ludowe Zespoły Sportowe
d) Szkolny Związek Sportowy, Ludowe Zespoły Sportowe

W dniu 4 września br. Kuratorium Oświaty w Krakowie opublikowało na stronie **komunikat o rozpoczęciu pracy nad tworzeniem wykazu zawodów wiedzy, artystycznych i sportowych, organizowanych przez kuratora oświaty lub inne podmioty działające na terenie szkoły, które mogą być wymienione na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej** oraz uwzględniane w postępowaniu rekrutacyjnym do klasy I publicznej szkoły ponadpodstawowej na rok szkolny 2026/2027 to **jednak stawiane tam wymogi (konkretnie konieczność z pkt. 4 tj. wyłonienia ucznia na etapie szkolnym) de facto eliminują z systemu punktowego zawody najważniejszej rangi tj. np. Mistrzostw Polski.** Pomimo zatem wielu lat poświęconych na treningach i sukcesów danego ucznia na arenie krajowej, kwestia dodatkowych punktów na świadectwie zależna będzie od tego, czy nauczyciel WF/dyrekcja placówki przeprowadzi w danej dyscyplinie preeliminacje. Uważamy, że **w przypadku organizacji Mistrzostw Wojewódzkich czy Mistrzostw Polski przez polską federację danej dziedziny czy polski związek danej dziedziny, wymóg ten powinien zostać wyeliminowany.**

Docenienie wieloletnich starań, a przede wszystkim aktywnego, zdrowego trybu życia młodzieży, która swój wolny czas poświęca na systematyczne treningi, powinno być jedną z kluczowych form zachęcania dzieci i młodzieży do dalszej aktywności sportowej. Sytuacja, w której uczeń – mistrz Polski w dyscyplinie olimpijskiej – nie otrzymuje żadnych punktów na świadectwie, podczas gdy za udział w zawodach niszowych, ale wpisanych na listę Kuratorium, punkty są przyznawane, jest nie do zaakceptowania.

Dlatego apelujemy do Małopolskiego Kuratora Oświaty o podjęcie działań zmierzających do:

- **szerokiego i uczciwego traktowania wszystkich dyscyplin sportowych, na czele z olimpijskimi,**
- **włączenia do systemu punktowego zawodów organizowanych przez polskie federacje i związki sportowe,**
- **ujednolicenia zasad tak, aby każdy uczeń – niezależnie od wyboru dyscypliny – miał równe szanse na docenienie swojego wysiłku.**

Sport to nie tylko rywalizacja – to także inwestycja w zdrowie młodego pokolenia i przyszłość naszego społeczeństwa. Warto, aby szkoła i Kuratorium były w tym procesie realnym sprzymierzeńcem dzieci i młodzieży.

Kazimierz Barczyk
Przewodniczący
Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski

Kraków, 29 września 2025 r.

Otrzymują:
1. Minister Sportu i Turystyki
2. Samorządy terytorialne Małopolski